

حقوق بیمار در جمهوری اسلامی ایران

مجری: دکتر علیرضا پارساپور

گروه: فلسفه، اخلاق پزشکی و علوم زیستی

سال شروع: ۱۳۹۱

سال پایان: ۱۳۹۵

چکیده

مقدمه

به نظر می‌رسد با توجه به اقبال عمومی جهانی به حوزه اخلاق پزشکی و به‌طور خاص حقوق بیمار که با راه‌اندازی صدها مرکز آموزشی و پژوهشی و انتشار هزاران کتاب در این زمینه در دهه‌های اخیر همراه بوده است و نیز پیشینه غنی معارف مذهبی و ملی ما در این حوزه توجه ویژه به مطالعات حوزه اخلاق پزشکی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و در میان مباحث عمده مطرح در اخلاق پزشکی موضوع حقوق بیمار با توجه به اقتدار جایگاه پزشکی و آسیب‌پذیری بیماران از یک‌سو و وسعت جامعه هدف این مطالعه از موقعیت ممتازی برخوردار است.

روش‌شناسی

ابتدا با روش مطالعه کتابخانه‌ای مروری بر تاریخچه و خاستگاه مفهوم حقوق بیمار، مهم‌ترین متون حقوق بیمار در سایر کشورها، روند تدوین منشور حقوق بیمار در ایران بررسی شد. سپس برای تدوین متن تشریح ابعاد و مؤلفه‌های حقوق بیمار در ایران از افراد صاحب‌نظر در این زمینه یاری گرفته شد (مصاحبه ساختارمند و نیمه ساختارمند) و گزارش نهایی پس از بحث و تبادل نظر در گروه اخلاق پزشکی آماده و ارائه شد.

یافته‌ها

در این نوشتار ضمن مروری بر تاریخچه اصول حاکم بر روابط پزشک و بیمار و حقوقی که جوامع مختلف در طول تاریخ برای بیمار قائل بوده‌اند به اهم حقوقی که در دوران اخیر برای بیمار مورد توافق جهانی قرار گرفته پرداخته و ضمن تشریح حقوق فوق با ذکر موارد کاربردی، مروری بر روند تدوین منشور حقوق بیمار ارائه گردیده است.

بحث و نتیجه‌گیری

امید است این نوشتار مقدمه‌ای برای تحقیقات جامع‌تر و اقدامات عملی گسترده‌تر در ارتقای جایگاه حقوق بیمار در نظام سلامت کشور باشد.

کلیدواژه: حقوق بیمار، اخلاق پزشکی، آسیب‌پذیری، بیمار، ایران.